

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21.10.1996, sp. zn. 11 To 407/96, ECLI:CZ:KSHK:1996:11.TO.407.1996.1

Číslo: 24/1998

Právní věta:

Za pletichy ve smyslu ustanovení § 268 tr. zák., o trestném činu obcházení branné povinnosti, nelze pokládat pouhé odmítnutí převzetí zásilky obsahující povolávací rozkaz, a to ani v případě, že adresát věděl, co zásilka obsahuje.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 21.10.1996

Spisová značka: 11 To 407/96

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Obcházení branné povinnosti

Předpisy: 140/1961 Sb. § 268

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Hradci Králové zamítl odvolání okresního státního nástupce v Havlíčkově Brodě proti rozsudku Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 15. 8. 1996 sp. zn. 2 T 137/96.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 15. 8. 1996 sp. zn. 2 T 137/96 byl obžalovaný M. P. podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn obžaloby pro trestný čin obcházení branné povinnosti podle § 268 odst. 1 tr. zák., jehož se měl dopustit tím, že v době od 6. 3. do 17. 3. 1995 ve Ždírci nad Doubravou odmítal úmyslně převzít poštovní zásilku s jeho povolávacím rozkazem, podle něhož se měl hlásit k nástupu základní vojenské služby u Vojenského útvaru v Olomouci dne 4. 4. 1995, a v uvedeném termínu základní vojenskou službu nenastoupil.

Okresní soud zprostil obžalovaného obžaloby, když došel k závěru, že skutek, pro který byl M. P. žalován, není trestným činem. Poukázal přitom na to, že pletichami ve smyslu ustanovení § 268 tr. zák. se rozumí podvodné jednání, kterým mají být kompetentní orgány uvedeny v omyl. Jde o jednání, kterým pachatel předstírá neexistující skutečnosti anebo skutečnost zkresluje. Žádného takového popsaného jednání se však obžalovaný nedopustil tím, že nepřevzal doručovanou zásilku,

neboť tím nikoho nepodvedl ani neuvedl v omyl. Navíc nelze přehlédnout skutečnost, že nebyla vyvrácena obhajoba obžalovaného, že o obsahu zásilky ani nevěděl.

Proti tomuto rozsudku podal okresní státní zástupce odvolání, v němž namítl, že v průběhu dokazování bylo prokázáno, že obžalovanému byla na poště předávána mimo jiné zásilka z okresní vojenské správy. Ani obžalovaný nepopřel, že mu zásilka spolu s dalšími byla předložena. Obžalovaný tedy věděl, že je pro něho určena nějaká zásilka z vojenské správy a že se zřejmě týká jeho nástupu vojenské základní služby. Obžalovanému bylo v té době více než 21 roků, a tudíž mu muselo být zřejmé, že zásilky z vojenské správy se mohou především týkat nástupu vojenské základní služby. Okresní státní zástupce nesouhlasí s názorem soudu, že obžalovaný nevěděl o obsahu zásilky. Nepřevzetí zásilky, u které byl zřejmý odesílatel, okresní vojenská správa, je možno pokládat podle okresního státního zástupce za pletichy. Z těchto důvodů státní zástupce navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a okresnímu soudu přikázáno, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Krajský soud z podnětu podaného odvolání přezkoumal ve smyslu ustanovení § 254 odst. 1 tr. ř. napadený rozsudek i správnost řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Okresní soud došel ke správnému závěru, že nebylo bezpečně prokázáno, že by obžalovaný věděl o tom, že zásilka, která mu měla být doručena do vlastních rukou, je právě z okresní vojenské správy a obsahuje povolávací rozkaz. Některé důkazy z přípravného řízení, zejména výpověď pracovnice pošty, svědkyně A. S., mohly sice nasvědčovat tomu, že obžalovaný úmyslně odmítl doručovanou zásilku převzít, ale při konfrontaci s obžalovaným i při výslechu u hlavního líčení svědkyně A. S. zpochybnila svůj názor, který byl spíše domněnkou o tom, že obžalovaný si na doručované zásilce přečetl adresu odesílatele.

V souladu s názorem soudu prvního stupně byl i odvolací soud mínění, že pro posouzení věci nebylo ani důležité, zda obžalovaný věděl či nevěděl o obsahu zásilky, kterou nepřevzal.

K naplnění zákonných znaků trestného činu obcházení branné povinnosti podle § 268 odst. 1 tr. zák. je třeba, aby se pachatel dopustil pletich v úmyslu dosáhnout úlev v plnění branné povinnosti. Za pletichy nelze pokládat pouhé odmítnutí převzetí zásilky obsahující povolávací rozkaz. Nelze přehlédnout, že i okresní vojenská správa si situaci s doručováním povolávacího rozkazu snažila ulehčit, ač Směrnice Ministerstva obrany ČR pro předurčování branců výběr, určování a povolávání odvedenců do útvarů a funkcí, doručování zcela jasně upravuje. V článku 44, oddílu V. zmíněné směrnice je uvedeno, že povolávací rozkazy k nástupu základní (náhradní) služby se odvedencům doručují poštou jako zásilka doporučená, nebo prostřednictvím příslušného obecního úřadu pověřeného výkonem státní správy, popřípadě pracovníkem okresní vojenské správy, a to vždy proti podpisu. Článek 48 pak upravuje postup při nepřevzetí povolávacího rozkazu: "Odvedenec, který povolávací rozkaz z různých důvodů nepřevzal, nebo jej odmítl převzít v úmyslu vyhnout se plnění služební povinnosti, anebo nenastoupil službu v ozbrojených silách v termínu stanoveném v povolávacím rozkaze, se pozve na okresní vojenskou správu. Zde se před dalšími přítomnými, jedním až dvěma důstojníky nebo občanskými pracovníky okresní vojenské správy poučí o důsledcích tohoto jednání a možných sankcích v přestupkovém nebo trestním řízení, oznámí se den, hodina a místo útvaru, k němuž má nastoupit vojenskou činnou službu a předá se mu povolávací rozkaz."

Okresní vojenská správa tuto směrnici nevyužila, ač byla poštovním úřadem informována, že v době pěti dnů, což je úložní doba zásilky, se nepodařilo zásilku adresátovi doručit, a žádala poštu, aby se snažila nadále zásilku doručit, i když pošta nemá prakticky možnosti k donucení převzít zásilku.

Nelze ani prokázat úmysl obžalovaného dosáhnout úlev v plnění branné povinnosti. Je totiž nepochybné, že obžalovaný hlásil na okresní vojenskou správu změnu bydliště dne 1. 2. 1994 a dále

dne 22. 2. 1994 tu skutečnost, že nestuduje na vysoké škole, a žádal o nástup základní vojenské služby na měsíc říjen 1994. V tomto termínu ho však vojenská správa nepovolala.

Okresní soud po zhodnocení všech důkazů dospěl ke správnému závěru, že v jednání obžalovaného nebylo možno spatřovat zákonné znaky trestného činu podle § 268 tr. zák. a jednání nenaplňuje ani zákonné znaky žádné jiné skutkové podstaty trestného činu. Proto zcela důvodně obžalovaného obžaloby zprostil. Podle mínění odvolacího soudu by nepřicházelo ani posouzení skutku jiným orgánem jako přestupek. Vzhledem k uplynutí jednoroční promlčecí doby by ani nebylo projednání přestupku prakticky možné. Proto neshledal v rozhodnutí okresního soudu pochybení a odvolání státního zástupce jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítl.